

Datum: 2023-04-144-09
Handläggare: Eva Emanuelsson
Direktr:
Diariernr: 2023.027 VON

Vård- och omsorgsnämnden

Handlingsplan personlig assistans

Ärendebeskrivning

Utgångspunkten är uppdragen som förvaltningen fått i budgetbeslutet för 2022, den 2021-12-17, § 84 2021.232 VON att bedriva nämndens verksamhet på ett kostnadseffektivt sätt med hög kvalitet, för att på så sätt säkerställa att nämnden klarar den demografiska utvecklingen. Vidare fick förvaltningen ytterligare ett uppdrag fokuserat på personlig assistans i samband med årsredovisningen för 2021, den 2022-02-21, § 16 2022.026 VON att handlingsplaner skall upprättas per enhet inom personlig assistans. Rapportering ska ske löpande. Vid nämnd 2023-02-07 återremitterades ärendet till vård- och omsorgsförvaltningen för ytterligare beredning.

Förvaltningens yttrande

Bokslutet för 2021 visade på stora underskott på förvaltningens avdelning för personlig assistans och stöd. Utifrån redovisningen fick avdelningen i uppdrag att upprätta handlingsplaner för hur avdelningen skulle komma tillrätta med underskotten och rapportera löpande till vård- och omsorgsnämnden. En avslutande redovisning görs i samband med årsbokslutet.

I februari 2022 presenterade enhetschefer för personlig assistans handlingsplaner för att minska kostnaderna inom personlig assistans.

Under 2022 har det varit ett stort fokus på ekonomin och avdelningen har, tillsammans med ekonomicontroller och bemanningscontroller, analyserat alla kostnader för att identifiera möjliga kostnadsbesparingar. Den analysen kommer att fortsätta under 2023 och avdelningen tar även hjälp av data i kostnad per brukare (KPB). Det kan konstateras att detta inte resulterat i några stora förändringar av kostnadsläget. Avdelningen går fortsatt med ett stort underskott, hela underskottet beror dock inte på personlig assistans eftersom det inom avdelningen även finns andra insatser. Avdelningens underskott ökade mellan 2021 och 2022 från -9,5 mkr till -13,2 mkr.

De enheter som upprättat handlingsplaner har dock förbättrat sitt resultat mellan åren, från -10,2 mkr till -9,7 mkr. Av de åtgärder som togs fram i handlingsplanerna är det framförallt fyra delar som är möjliga att påverka på ett kostnadseffektivt sätt.

- Minska antal APT- och verksamhetsmöten från var sjätte vecka till var tolfte vecka
- Färre utbildningar och kompetensutveckling till ett absolut minimum
- Minska övertidskostnaderna
- Få ersättning för HSL-insatser och Bilaga J

Nedan redovisas de tre delar som varje enhetschef kan påverka:

Minska antal APT- och verksamhetsmöten

Samtliga enhetschefer lyfte som möjliga besparingar att minska antal APT och verksamhetsmöten i såväl tid som frekvens. Idag har de flesta enhetschefer ett kombinerat verksamhetsmöte och APT var sjätte vecka om totalt 180 minuter. Att minska ner tiden till 90 minuter samt att ha möten var tolfte vecka skulle innebära en kostnadsbesparing i samtliga projekt. Det enheterna skulle förlora med denna besparing är sämre möjlighet för personalen att samverka kring gemensamma frågor samt bibehålla de bemötandestrategier som tas fram runt varje brukare.

Tiden för APT minskades ned och är kortare framgent, vilket kommer att resultera i en besparing. Under 2022 fick tiden återinföras för att genomföra medarbetarskapssatsningen. Resultatet av medarbetarskapssatsningen blev positiv för verksamheten och för personalgrupperna, men den planerade kostnadsbesparingen uteblev. Under 2023 kommer arbetet med att minska mötestiden att fortsätta.

Färre utbildningar och kompetensutveckling till ett absolut minimum

Att minska antalet utbildningar visade sig svårt att genomföra då utbildningar som legat nere under pandemin kommit igång. Exempel på en sådan utbildning är brandskyddsutbildningen som alla medarbetare ska gå.

Inom personlig assistans arbetar medarbetarna i brukarens hem och möjligheten till digital kompetensutveckling under dagen är begränsad vilket medför att medarbetare oftast måste få sin kompetensutveckling utanför den schemalagda arbetstiden och vikarier måste tillsättas.

För att ändå kunna effektivisera och ha nödvändiga utbildningstillfällen har avdelningen valt att ha utbildningarna i storgrupp och då kombinera med ytterligare information, en modell som har visat sig vara det mest kostnadseffektiva sättet att ha utbildning på. Avdelningen kommer att fortsätta att använda den modellen under 2023

Avdelningens ambition är att utbildningar i såväl IBIC som det nya verksamhetssystemet kommer att genomföras i större grupper. Utbildningen blir även ett tillfälle för samtal och att träffa varandra i ett annars mycket ensamt arbete.

Förvaltningens digitala utveckling kommer att medföra att medarbetarna behöver lägga mycket tid på utbildning som kommer att täckas av statsbidrag.

Minska övertidskostnader

Målet under 2022 har varit att minska kostnaderna för övertid, vilket inte har lyckats. Kostnaden för övertid var 3,2 mkr 2021 och 4,8 mkr 2022.

En förklaring är att avdelningen har svårt att rekrytera timvikarier som kan täcka för sjukfrånvaro och vab. Personalgrupperna är små och de arbetspass som erbjuds i varje projekt är få vilket resulterar i att vikarier söker sig till verksamheter där de får fler arbetspass. Det medför att det kan vara svårt att hitta tillgänglig vikarie när det behövs vilket i sin tur leder till övertidskostnad. Det är något som märktes tydligt i början av 2022 då sjukfrånvaron ökade på grund av pandemin.

Svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens gjorde det än svårare att bemanna under sommaren 2022 vilket skapade motsvarande problem. Det är kompetensbristen inom vård- och omsorg, som redan visat sig.

Heltid som norm kan vara hjälpsamt vid rekrytering av månadsanställd personal då heltid erbjuds, men det ställer stora krav på planering och resulterar ofta i övertid då det inte finns utrymme att ge timvikarier arbetspass.

Försök att samplanera mellan olika projekt är en väg att gå för att effektivisera personalplaneringen och minska övertidskostnaderna. Det har prövats och fallit olika väl ut i olika projekt. I implementeringsfasen ökar kostnaderna eftersom grupperna behöver träffas mer för att överföra kunskap.

Samplaneringen är något som Försäkringskassan i vissa fall ifrågasätter eftersom kontinuiteten minskar något. Kontentan av en effektiv samplanering är att det blir fler personer som möter brukaren.

Åtgärder utöver det som finns i handlingsplanerna

Avdelningen har under 2022 arbetat med att effektivisera de personliga assistansprojekten som har beslutade insatser av hemtjänstliknande karaktär, vilket innebär att tiden inte är sammanhållen utan utspridd över dygnet. För dessa projekt har Resursteamet arbetat fram ett sätt att jobba där Resursteamets personalgrupp schemalägger insatserna och kombinerar dem med avlösning, ledsagning, KTS och från och med 2023 även boendestöd.

Ekonomisk bedömning

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i vård- och omsorgsnämnden

1. Vård- och omsorgsnämnden godkänner rapporteringen av handlingsplanen.
2. Vård- och omsorgsnämnden ger vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att löpande under året rapportera resultatet av handlingsplanerna för personlig assistans och stöd, med slutrapport i årsbokslutet för 2023.

Lenita Petersson
Tf. förvaltningschef

Eva Emanuelsson
Avdelningschef personlig assistans och stöd